

Anti-pestprotocol
basisschool
Mariadonk

basisschool
Mariadonk
dorpsschool @nno nu

Inhoudsopgave

Inleiding	Blz. 3
Pestprotocol	Blz. 6
Pestpreventie	Blz. 8
Schoolafpraak reageren op ongewenst gedrag	Blz. 9
Adviezen aan ouders	Blz. 10
Tot slot	Blz. 11

Inleiding

Mariadonk is een gemeenschap van mensen, groot en klein. Het uitgangspunt voor de omgang met elkaar is voor ons dat iedereen de school binnenkomt met zijn of haar talenten. Ieder mens is uniek en mag zich binnen zijn of haar mogelijkheden zo goed mogelijk ontwikkelen. Dit kan alleen maar wanneer er binnen de school als gemeenschap een gevoel van *veiligheid, respect en verantwoordelijkheid* is voor elkaar. Dan is optimale persoonsvorming mogelijk.

Pesten, in welke vorm en op welke manier dan ook, wordt op Mariadonk als onacceptabel gedrag beschouwd. Derhalve zal er altijd worden ingegrepen als dit ongewenste gedrag wordt gesignaleerd. Het voorkomen van pesten is echter nog veel belangrijker dan ingrijpen als pestgedrag wordt gesignaleerd. Daarbij draagt iedereen binnen de school zijn eigen verantwoordelijkheid. Van elke geleding wordt gedrag verwacht waaruit respect voor de ander spreekt.

In het schooljaar 2017-2018 is door het team en de MR (als vertegenwoordiging van de ouders) dit anti-pestprotocol vastgesteld.

Doel anti-pestprotocol

Dit anti-pestprotocol heeft tot doel:

- duidelijkheid te verschaffen over de ongewenstheid van pestgedrag bij ons op school
- te beschrijven welke aspecten een rol spelen
- informatie te verschaffen over de wijze van aanpak

Iedereen op Mariadonk moet kunnen rekenen op een veilige leer- en speelomgeving. Van iedereen mag verwacht worden dat zij respect hebben voor elkaar en elkaar de ruimte bieden om zich te ontplooiën. In een dergelijk schoolklimaat past pestgedrag absoluut niet.

Het anti-pestprotocol is een aanvulling op de vele andere activiteiten binnen de school die er op gericht zijn om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te bewerkstelligen.

SWPBS

Naast het leren, vinden we het aanleren van sociale vaardigheden ter preventie van ongewenst gedrag, waaronder pesten, ook erg belangrijk. Op basisschool Mariadonk werken wij volgens de SWPBS aanpak aan het vormgeven van ons pedagogisch klimaat en het aanleren van gewenst gedrag bij onze kinderen. Zij leren via de systematiek van SWPBS om op een positieve manier met elkaar om te gaan, dit positief gedrag wordt gezien en beloond door het personeel van de school. Kijk voor meer informatie www.swpbs.nl of onze schoolgids op de website.

Incidentregistratie

Middels een incidentregistratiesysteem wordt op basisschool Mariadonk systematisch in kaart gebracht hoeveel incidenten, met wie, waarom, waar en wanneer plaatsvinden. Tevens worden slachtoffers in kaart gebracht.

Deze incidenten worden periodiek besproken in de vergadering van het SWPBS-team om vervolgens passende interventies te plegen wanneer nodig.

Wanneer is er sprake van pesten?

Er zijn diverse definities van pesten. In ieder geval moet er sprake zijn van een zekere systematiek, ongelijk verdeelde macht, verminderde weerbaarheid en psychische en fysieke schade. We hanteren op school de onderstaande definitie:

Wij spreken van pesten als één zelfde kind (of meerdere kinderen) steeds weer opnieuw het slachtoffer wordt (worden) van pesterijen door één of meer kinderen. Pesten is gebaseerd op ongelijke machtsverhoudingen. Vaak zijn er meerdere daders tegen één (of meer) weerloos (weerloze) slachtoffer(s).

Bij pesten is altijd sprake van verschillende partijen:

- de pester
- het slachtoffer
- medeleerlingen (wellicht onderverdeeld in groepen met verschillende belangen)
- de ouders van het slachtoffer
- de ouders van de pester

De pester, het slachtoffer en de rest van de klas/groep hebben er belang bij (zij het vanuit verschillende perspectieven) om niet te praten over het pesten. Hierdoor kan pesten als een sluimerende veenbrand geruime tijd voort woekeren en merken ouders en leerkrachten het vaak niet of pas laat op.

Pesten kan op velerlei manieren:

- met woorden; bijv. schelden, jennen, belachelijk maken, roddelen
- lichamelijk; bijv. slaan, duwen, aan de haren trekken
- door uitsluiting; bijv. doodzwijgen, isoleren
- door afpersing; bijv. chanteren, bedreigen, dwingen om geld of spullen af te geven
- door stelen of vernielen van bezittingen; bijv. persoonlijke bezittingen kapot maken
- door gebruik te maken van sociale media; bijv. verwensingen, versturen van ongewenste foto's, bedreigingen via WhatsApp, Instagram, Facebook etc.

De vijfsporen aanpak

Bij het bestrijden van pesten wordt op Mariadonk de vijfsporen aanpak gehanteerd (Van der Meer, 2003).

De vijfsporenaanpak is een benadering van pesten, gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn: de gepeste leerling, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school en heeft de volgende vijf uitgangspunten:

- Steun bieden aan het kind dat gepest wordt
- Steun bieden aan het kind dat pest
- Ouders van het gepeste kind en het kind dat pest steunen
- De middengroep (rest van de klas) betrekken bij de oplossingen voor het pestprobleem
- Algemene verantwoordelijkheid van de school

- Meer, Bob van der (2003). *Kinderen en pesten. Wat volwassenen ervan moeten weten en eraan kunnen doen.* Utrecht: Kosmos.

Leerkrachten hebben een voorbeeldrol. Als leerkrachten de leerlingen serieus nemen en ze op een vriendelijke wijze benaderen, geven ze een positief voorbeeld. Het is ook belangrijk dat de leerkracht geen partij kiest bij een conflict in de klas. Een speciale taak is weggelegd voor de intern begeleider. Deze kan sociale conflicten en pestsituaties met de klas bespreken en er samen met de leerkracht en de klas oplossingen voor bedenken.

Om pesten op school tegen te gaan moet rekening gehouden worden met een aantal randvoorwaarden:

- alle partijen dienen op de hoogte te zijn en de intentie te hebben om mee te werken
- pesten moet als een probleem gezien worden
- geprobeerd moet worden pesten te voorkomen
- pesten moet kunnen worden gesignaleerd
- er moet duidelijk stelling genomen worden tegen pesten
- er dient een directe aanpak te zijn

Spelregels

De volgende spelregels worden gehanteerd:

1. Als pesten wordt gesignaleerd wordt de leerkracht ingelicht.
2. School en ouders van pesters en slachtoffer werken samen om de problematiek de wereld uit te helpen.
3. Het anti pestprotocol is leidraad voor de aanpak.

Pestprotocol

Iedere personeelslid kan worden opgezocht Het slachtoffer kan iedere leerkracht en/of de vertrouwenspersoon of de directeur opzoeken om zijn verhaal te vertellen.

Een melding of signaal omtrent pesten van een gepeste, medeleerling, ouder, leerkracht of derden wordt besproken met de leerkracht, de intern begeleider en de directeur.

Wanneer blijkt dat het om pesten gaat zoals gedefinieerd in dit protocol treedt het anti-pestprotocol in werking wat door de leerkracht in samenwerking met de intern begeleider wordt doorlopen:

‘Wij spreken van pesten als één zelfde kind (of meerdere kinderen) steeds weer opnieuw het slachtoffer wordt (worden) van pesterijen door één of meer kinderen. Pesten is gebaseerd op ongelijke machtsverhoudingen. Vaak zijn er meerdere daders tegen één (of meer) weerloos (weerloze) slachtoffer(s).’

Op school wordt de vijfsporen aanpak (Van der Meer, 2003) toegepast. Van de handelingen in ieder niveau wordt een kort verslag gemaakt in het leerlingdossier.

Niveau 1

➤ Steun bieden aan het kind dat gepest wordt

- Naar de leerling luisteren en het probleem serieus nemen.
- Aanraden het probleem ook thuis bespreekbaar te maken.
- De leerkracht neemt contact op met de ouders van de gepeste leerling(en).
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan oplossingen.
- Waar nodig zorgen dat de leerling deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden.
- Zorgen voor vervolggesprekken.

Niveau 2

➤ Steun bieden aan het kind dat pest

- Bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- De leerkracht neemt contact op met de ouders van de pesters.
- Helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere leerlingen.
- Helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Laat de leerling zich veilig voelen; leg uit wat u als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Stel grenzen en verbind daar consequenties aan.
- Zorgen voor vervolggesprekken.

Niveau 3

- Ouders van het gepeste kind en het kind dat pest steunen

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zonodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

Niveau 4

- De middengroep (rest van de klas) betrekken bij de oplossingen voor het pestprobleem

- Praat met leerlingen over pesten en hun eigen rol daarbij.
- Overleg met de leerlingen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Werk samen met de leerlingen aan oplossingen, waarbij zij zelf een actieve rol spelen.

Niveau 5

- Algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de directie en de leerkrachten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De school brengt de huidige situatie rond het pestbeleid in kaart.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is.

De praktische uitvoering van het anti-pestprotocol vindt door de leerkracht en de intern begeleider plaats. Wanneer er sprake is van pestgedrag worden ouders van het slachtoffer en ouders van de pester ook door de directeur uitgenodigd voor een gesprek. Bij dit gesprek zijn ook de leerkracht en de intern begeleider aanwezig. Tijdens dit gesprek komen de genomen acties en het resultaat aan de orde. De genomen acties kunnen bijgesteld worden. Alle partijen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid om te komen tot een goed resultaat.

Pestpreventie; een veilig sociaal klimaat

- Er worden wekelijks lessen sociaal-emotionele vorming gegeven vanuit de SWPBS aanpak. Deze lessen hebben een preventieve werking. De leerkracht speelt hierbij in op actuele situaties, bespreekt en legt gedragsverwachtingen uit, doet gewenst gedrag voor en laat leerlingen het gewenste gedrag oefenen in de juiste context.
- Op school gelden regels en binnen de groep zijn afspraken gemaakt. Deze vormen een onderdeel van de doorgaande lijn over gedrag binnen de school.
- De leerkracht zorgt ervoor dat kinderen in wisselende samenstellingen samenwerken.
- De leerkracht observeert het gedrag en de sociale omgang van de kinderen; dit laat de leerkracht terugkomen in de lessen sociaal-emotionele vorming. Indien nodig spreekt de leerkracht daar individuele kinderen op aan. De leerkracht begeleidt en bespreekt het samenwerken en samenspelen van de kinderen om daar waar nodig te corrigeren. Er is een schoolbreed beloningssysteem voor gewenst gedrag.
- Indien er zich bijzonderheden voordoen, neemt de leerkracht contact op met de desbetreffende ouders.
- Ouders kunnen hun zorgen/vragen bespreken met de leerkracht, intern begeleider en/of directeur. Hiervoor kan een afspraak gemaakt worden na schooltijd. Ook mailen en telefonisch contact is een mogelijkheid.
- De school wil niet dat ouders kinderen van anderen aanspreken op hun gedrag op het schoolplein of in de school. Dit gaat altijd via de leerkracht van het kind.
- Wanneer een leerling zich herhaaldelijk misdraagt naar andere kinderen of spullen van een ander kind beschadigt, wordt er contact opgenomen met de ouders.
- Twee keer per jaar (november en maart) wordt door alle leerkrachten de SCOL vragenlijst van alle leerlingen van de groep ingevuld. Naar aanleiding van de score van deze vragenlijst kunnen er voor de groep en/of individuele leerlingen passende interventies worden ingezet.
- Vanaf groep 6 wordt ook door alle leerlingen de SCOL vragenlijst ingevuld.
- Van alle groepen wordt 2x per schooljaar een sociogram gemaakt.
- De uitslag van de SCOL vragenlijst en het sociogram wordt tijdens de groep- of leerlingbespreking met de intern begeleider besproken.
- Leerlingen wordt de mogelijkheid geboden om gesprekken te voeren met de intern begeleider als maatje voor sociale ondersteuning. Dit altijd eerst na toestemming van de ouders.
- De school en ouders kunnen ondersteuning vragen bij de schoolmaatschappelijk werker.

Schoolafpraak reageren op ongewenst gedrag.

- Tijdens de lessen SWPBS krijgen de kinderen aangeleerd hoe ze op school kunnen reageren op ongewenst gedrag. Zij doen dit middels onderstaande stappen:

Als je gekwetst wordt door woorden of gedrag, of als je ziet dat iemand een ander kwetst:

 STOP
Zeg 'stop' en geef het stopsignaal

 LOOP
Loop weg als het vervelende gedrag niet stopt

 PRAAT
Als het nog niet stopt, ga dan naar een volwassene en vertel het probleem

Adviezen aan ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of een andere uitdaging.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of een andere uitdaging.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Tot slot

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Informatie

Op de volgende internetsites is meer informatie te vinden:

- o www.swpbs.nl
 - o www.kennisnet.nl
 - o www.vredeseducatie.nl
 - o www.zinloosgeweld.nl
 - o www.pestten.net
 - o www.pestweb.nl
 - o www.sjn.nl
 - o www.kinderconsument.nl
 - o www.mijnleerlingonline.nl
 - o www.netwijs.nl
 - o www.oudersonline.nl
- Informatie over SWPBS
De internetorganisatie voor het onderwijs met diverse informatie per doelgroep en thema. Ondersteuning bij werken aan vrede in de breedste zin van het woord.
De site van de landelijke Stichting Tegen Zinloos Geweld.
Alles over pesten voor leerlingen, leerkrachten en ouders.
Informatie over pesten voor leerlingen, leerkrachten en ouders; ook mogelijkheid voor kinderen om te chatten.
Site van de stichting Jeugdinformatie Nederland met informatie over pesten.
Informatie over cyberpesten.
Deze website bespreekt onderwerpen van veiligheidskwesties tot digitaal pesten.
Een zoekmachine met meer dan 3000 links naar websites die gecontroleerd zijn op veiligheid.
Een site voor ouders met vraagbak, artikelen en mogelijkheid om met andere ouders te chatten.